

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE
TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA
KURUMU
2014 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Ağustos 2015

İÇERİK

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU 2014 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	25

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK
ARAŞTIRMA KURUMU**

2014 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	15
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	16
8.	EKLER.....	21

KISALTMALAR

A.Ş	:Anonim Şirket
BİLGEM	: Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi
BUTAL	: Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı
KDV	: Katma Değer Vergisi
MAM	: Marmara Araştırma Merkezi
MYMY	: Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
SAGE	: Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
TARAL	: Türkiye Araştırma Alanı
TUG	: TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
UEKAE	: Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
UME	: Ulusal Metroloji Enstitüsü
UZAY	: Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), muhasebe işlemlerini Maliye Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemelere ve kendi çıkarmış olduğu yönetmelik ile usul ve esaslara göre yürüten, tahakkuk esaslı muhasebe sistemini kullanan özel bütçeli bir kurumdur.

Kurumun kurumsal kodu 40.08 olup 2014 yılı bütçesine ait ödenek cetvelinde yer alan bilgiler çerçevesinde, kurumsal sınıflandırmanın üç ve dördüncü düzeylerine göre 24 harcama biriminden ve 11 adet muhasebe biriminden oluşmaktadır.

Kamu idaresinin mali yapısına ilişkin faaliyetleri, dönem sonu mali tabloları çerçevesinde aşağıda incelenmiştir.

2014 Yılı TÜBİTAK Bilançosu

Kurumun 2013 ve 2014 yılı bilançolarına karşılaştırmalı olarak aşağıda yer verilmiş olup temel bilanço büyüklüklerinde önemli bir değişimin olmadığı görülmektedir.

Tablo 1 : TÜBİTAK Bilançosu

AKTİFLER	2013	2014
DÖNEN VARLIKLAR	1.548.702.472,40	1.517.176.756,22
Hazır Değerler	619.012.379,11	553.287.075,45
Menkul Kıymet ve Varlıklar	74.791.825,90	0,00
Faaliyet Alacakları	635.528.806,19	647.778.862,93
Kurum Alacakları	150.012.893,06	229.055.436,53
Diğer Alacaklar	1.762.173,43	2.349.024,70
Stoklar	2.911.466,90	2.784.977,90
Ön Ödemeler	32.405.256,16	44.517.340,89
Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelirler Tahakkukları	0,00	296.658,12
Diğer Dönen Varlıklar	32.277.671,65	37.107.379,70

DURAN VARLIKLAR	395.345.637,14	1.919.009.050,61
Mali Duran Varlıklar	1.355.249,00	4.005.249,00
Maddi Duran Varlıklar	394.135.279,81	1.919.779.461,18
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	2.992.672,31	4.219.387,26
Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	22.422,39	0,00
Diğer Duran Varlıklar	-3.159.986,37	-1.995.046,83
AKTİF TOPLAMI	1.944.048.109,54	3.443.185.806,83
PASİFLER	2013	2014
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR	643.077.062,94	839.238.595,85
Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	5.661.922,85	1.649.166,05
Faaliyet Borçları	150.862.076,49	232.693.189,84
Emanet Yabancı Kaynaklar	445.938.484,01	529.213.826,04
Alınan Avanslar	1.211.594,26	38.591.075,14
Ödenecek Diğer Yükümlülükler	37.158.493,19	36.389.333,68
Diğer Kısa Vadeli Yab. Kaynaklar	2.244.492,14	702.005,10
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR	24.174.313,36	28.750.310,64
Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	6.821.448,14	5.515.144,34
Diğer Borçlar	98.500,41	82.357,55
Borç ve Gider Karşılıkları	17.254.364,81	23.150.743,46
Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	0,00	2.065,29
ÖZKAYNAKLAR	1.276.796.733,24	2.575.196.900,34
PASİF TOPLAMI	1.944.048.109,54	3.443.185.806,83

Kamu İdaresinin Gelirleri

Kamu idaresinin 2014 yılı gerçekleşen gelirlerinin % 53,2'ünü hazine yardımları, %46,8'sini ise öz gelirleri oluşturmaktadır. 2014 yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik

Sınıflandırması Tablosuna göre planlanan gelir 1.890.467.000,00 TL iken, gerçekleşen gelir 2.204.874.824,97 TL olmuştur. Bir önceki yıldan devreden 837.479.101,25 TL gelir ile birlikte kaynak toplamı 3.042.353.926,22 TL'ye ulaşmıştır. 2013 yılında gerçekleşen toplam gelir ise 3.017.664.266,65 TL'dir. 2014 yılında elde edilen gelirin 1.618.606.386,93 TL'si, merkezi yönetim bütçesinden hazine yardımı olarak kurum bütçesine aktarılan tutardır. Kurumun asli faaliyetleri ile diğer faaliyetleri sonucu elde ettiği gelir ise öngörülenden 314.407.824,97 TL daha fazla gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresinin Giderleri

Kurumun 2013 yılı toplam gideri 2.176.169.460,17 TL iken 2014 yılı gideri 2.437.088.029,39 TL olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı harcamalarının dağılımı ikinci düzey ekonomik kod bazında aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2 : Kamu İdaresini Giderleri

Gider Bütçesi	Planlanan (P)	Gerçekleşen (G)	Gerçekleşme Oranı (%) (100×G/P)
01. Personel Giderleri	262.479.000,00	303.556.801,04	115,6
02. SGK Devlet Primi Giderleri	49.032.000,00	51.179.293,90	104,4
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	172.974.000,00	246.199.631,09	142,3
05. Cari Transferler	242.681.000,00	265.105.636,06	109,2
06. Sermaye Giderleri	159.000.000,00	73.685.575,48	46,3
07. Sermaye Transferleri	1.004.301.000,00	1.497.361.091,82	149,09
Toplam Gider	1.890.467.000,00	2.437.088.029,39	129

Tablodan anlaşıldığı üzere, toplam giderlerin yaklaşık %61,4'ünü sermaye transferleri oluşturmakta olup 07 tertibinden yapılan ödemeler, kamu idaresinin desteklediği projelerin toplam tutarını göstermektedir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunca "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi

Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak

oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 2014 Yılına Ait Gayri Maddi Hak Alımları Yanlış

Muhasebeleştirilmiştir

1.1. Mali Tablo Hesaplarından Olan 260 Haklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabında 2.358.578,75 Türk Lirası Tutarında Hataya Neden Olunmuştur

2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalarına ilişkin esasların belirlendiği E Cetvelinin 33'üncü maddesinin b fıkrası gereğince; 16.000 Türk Lirasına kadar gayri maddi hak alımlarında her bir alım için 03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden ödeme yapılması gerekmekte olup 06 Sermaye Giderlerine ilişkin olarak bu limitin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınmaktadır.

Yapılan incelemede 16.000 Türk Lirası sınırının üzerinde olan ve sermaye giderleri tertibinden ödemesi yapılan gayri maddi hak alımlarının (bilgisayar yazılım ve fikri hak alımları) Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak 260 Haklar Hesabına kayıt yapılmayarak doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 94'üncü maddesinde, 260 Haklar Hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır. Yönetmeliğin 195'inci maddesinde ise hesabın işleyişine ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan 260 Hesabına borç, kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan yine Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereğince maddi olmayan duran varlık bedellerinin yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının ve karşılık hesabı olan 630 Giderler Hesabının kullanılması gerektiğinden, maddi olmayan duran varlık hesabına kaydedilmesi gereken bir alımın doğrudan gider yapılması, hem varlık hesabının hem de ilgili varlık hesabına mevzuat gereği ayrılması gereken amortismanın mali tablolarda yer almamasına neden olmaktadır.

Başkanlık Muhasebe Biriminde 412.815,08 Türk Lirası, MAM Muhasebe Biriminde 77.092,39 Türk Lirası, BİLGEM Muhasebe Biriminde 313.701,04 Türk Lirası, SAGE Muhasebe Biriminde 1.190.372,40 Türk Lirası ve ULAKBİM Muhasebe Biriminde 364.597,84 Türk Lirası olmak üzere toplamda 2.358.578,75 Türk Lirası tutarındaki gayri maddi hak alımlarının doğrudan giderleştirilmesi suretiyle, mali tablo hesaplarından olan 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nda bu tutar kadar hata mevcuttur.

1.2. Mali Tablo Hesaplarından Olan 260 Haklar Hesabı ile 630 Hesabında 242.207,07 Türk Lirası Tutarında Hataya Neden Olunmuştur

2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun E Cetvelinin 33'üncü maddesinin (b) fıkrası gereğince; 16.000 Türk Lirasına kadar gayri maddi hak alımlarında her bir alım için 03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden ödeme yapılması gerekmekte olup 06 Sermaye Giderlerine ilişkin olarak bu limitin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınmaktadır. Dolayısıyla 16.000 Türk Lirası sınırının altında kalan ödemelerin 630 Giderler Hesabı'na, üzerinde kalan ödemelerin ise 260 Haklar Hesabı'na kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede 16.000 Türk Lirası sınırının altında olan yazılım alımlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak doğrudan giderleştirilmek yerine 260 Haklar Hesabı'na kaydedildiği tespit edilmiştir.

Başkanlık Muhasebe Biriminde 25.205,23 Türk Lirası, MAM Muhasebe Biriminde 44.703,50 Türk Lirası, BİLGEM Muhasebe Biriminde 100.431,06 Türk Lirası, SAGE Muhasebe Biriminde 3.990,00 Türk Lirası ve Uzay Muhasebe Biriminde 67.877,28 Türk Lirası olmak üzere toplamda 242.207,07 Türk Lirası tutarındaki gayri maddi hak alımlarının doğrudan giderleştirilmesi suretiyle, mali tablo hesaplarından olan 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nda bu tutar kadar hata mevcuttur.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu metninde belirtilen kayıtlar incelenerek, hatalı yapıldığı anlaşılan kayıtların ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde düzeltileceği,

SAGE Muhasebe biriminde 2014 yılı denetim sürecinde hatalı olduğu tespit edilen 20140002682- 20140003272- 20140005592- 20140006945 yevmiye numaralı kayıtların Aralık ayı içinde, 2014 yılında, tutarlarından dolayı haklar hesabına alınmaması gereken ancak sehven alınan kayıtların 2015 Nisan 20150001969 no.lu yevmiye numarası ile düzeltildiği, diğer kayıtların ise yazılım ya da lisans alımı olmayıp önceden alınmış yazılım ve

lisansların güncellenmesi ve bakımları için ödenen tutarlar olduğu,

2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun E Cetvelinin 33'üncü maddesinin (b) fıkrasında yer alan 16.000 Türk Liralık limitin, yapılan alımların hangi bütçe kalemlerinden ödenmesi gerektiğinin tespiti açısından belirlenmiş bir limit olduğu, bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının, yapılan harcama tutarından bağımsız olarak mahiyetine göre değerlendirilerek, bu limitin altında veya üstünde olup olmadığına bakılmaksızın, giderleştirilmeyerek ilgili hesaba alınması gerektiği,

İfade edilmiştir.

Sonuç olarak Hatalı yapıldığı anlaşılan kayıtların ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde düzeltileceği bildirilmiştir.

16.000 Türk Lirası sınırının altında olan yazılım alımlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak doğrudan 630 giderler hesabına alınarak giderleştirilmek yerine, 260 Haklar Hesabı'na kaydedilmesi, yazılım ya da lisans alımı olmayıp önceden alınmış yazılım ve lisansların güncellenmesi ve bakımları için ödenen tutarların ise limit dikkate alınmaksızın giderleştirilmeyerek ilgili hesaba alınması gerektiği düşünülmektedir.

2014 yılı mali tablolarında toplam 2.600.785,82 Türk Lirası hataya neden olunmuştur.

BULGU 2: Kamu İdaresinin Asli Faaliyetlerine Ait Olan Giderleriyle İlgili KDV Tutarlarının İndirim Konusu Yapılmaması Suretiyle, 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi (KDV) Hesabında Hataya Neden Olunmuştur

3065 sayılı KDV Kanunu'nun (1/3-g) maddesinde;

”Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelere, ... ait veya tabii olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen... müesseselerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri vergiye tabii tutulur.”

Denilmektedir.

Ancak, KDV Genel Uygulama Tebliği'nin I-B/2.3. bölümünde; *“3065 sayılı Kanunun (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, ... ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınaî, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş*

amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir.” denilmek suretiyle KDV'nin kapsamı ifade edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun, “Vergi İndirimi” başlıklı 29'uncu ve “İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi” başlıklı 30'uncu maddelerinde de mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden KDV'nin hangi hallerde indirebileceği ve indirilemeyeceği açıklanarak hükme bağlanmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi “Hesabının Niteliği” başlıklı 125'inci maddesinde ise;

191 İndirilecek KDV Hesabının kurum muhasebe kayıtlarında hangi hallerde kullanılacağı belirlenmiştir.

Açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda TÜBİTAK'ın Merkez ve Enstitülerinde KDV ye tabi olan faaliyetleri ile ilgili yaptığı giderlere ilişkin KDV tutarlarının tamamının, genel giderlerin KDV tutarının ise KDV'ye tabi olan faaliyet için kullanılan oranı kadarının 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydedilerek indirebileceği anlaşılmaktadır.

Ancak; muhasebe kayıtları ve belgelerinin incelenmesinde Başkanlık'ta satışa konu kitapların basımı için ödenen 831.023,78 Türk Lirası, BUTAL'da kırtasiye, su, elektrik ve telefon için ödenen 45.766,88 Türk Lirası, MAM'da 162 Bütçe Dışı Avanslar Hesabı ile KDV kanununa tabi faaliyetler için yapılan alımlarda ödenen 138.710,36 Türk Lirası KDV'nin doğrudan gider kaydedilmesiyle 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabına kaydedilmediği dolayısıyla 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı borç kaydının toplam 1.015.501,02 Türk Lirası noksan, 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı, 630 Giderler Hesabı ve 500 Net Değer Hesabı borç kayıtlarının ise aynı tutarda fazla muhasebeleştirildiği kurum mali tablolarının doğru bilgileri yansıtmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "Ülke genelinde bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesi amacıyla Kurumun ilgi ve faaliyet alanı kapsamında kar amacı gütmeksizin yapılan süreli ve süresiz yayıncılık hizmetlerinde KDV istisnası" konulu (Özelge) görüşünde; KDV Kanunu'nun 17/1-a maddesi hükmü uyarınca Rapora konu olan hizmetlerin vergiden istisna tutulmasının mümkün olduğu ,

BUTAL'ın asli faaliyet alanına giren diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetlerin verilmesinde kullanılan Kırtasiye, Elektrik, Su, Telefon, Doğalgaz, posta hizmetlerinden bulgu 6 kapsamında Katma Değer Vergisi İndirimi (191.01) yapılmasına özen gösterileceği, MAM bünyesinde Milli Bütçe ve TARAL Projeleri kapsamında yapılan alımlarda Katma Değer Vergisi (KDV) indirim konusu yapılmakta, bunun dışında kalan projelerde KDV'nin indirim konusu yapılmamakta olduğu, bu konunun tekrar değerlendirilmesi gerektiği,

Özelgede ve bulguda belirtilen hususlar geniş kapsamlı olarak değerlendirilerek, vergi mevzuatı ve MYMY çerçevesinde uygulama yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak TÜBİTAK Başkanlık birimi için Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "Ülke genelinde bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesi amacıyla Kurumun ilgi ve faaliyet alanı kapsamında kar amacı gütmeksizin yapılan süreli ve süresiz yayıncılık hizmetlerinde KDV istisnası" konulu, özelgede, belirli şartlarda yayın gelirlerinin KDV'den istisna tutulabileceği belirtilmiş ise de, muhasebe kayıtlarında yayın gelirlerinden KDV tahsil edildiği ve bu tutara KDV beyannamesinde yer verildiği görülmektedir.

Kurum yayın gelirlerinden elde edilen KDV tutarlarının 391 Hesaplanacak Katma Değer Vergisi Hesabında borç kaydıyla muhasebeleştirilmesine rağmen, indirim konusu yapılacak tutarların 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına intikal ettirilmemesi sonucunda, kurum mali tablolarında 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının fazla görülmesine sebebiyet verilmektedir.

TÜBİTAK MAM birimi için ise; 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına dış destekli projelerdeki avansla ödenen tutarların intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Başkanlık'ta satışa konu kitapların basımı için ödenen 831.023,78 Türk Lirası, BUTAL'da kırtasiye, su, elektrik ve telefon için ödenen 45.766,88 Türk Lirası, MAM'da 162 Bütçe Dışı Avanslar Hesabı ile KDV kanununa tabi faaliyetler için yapılan alımlarda ödenen 8.139,28 Türk Lirası KDV'nin doğrudan gider kaydedilmesiyle 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabına kaydedilmediği dolayısıyla 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı borç kaydının toplam 884.929,94 Türk Lirasının mali tablolara yansıtılmadığı görülmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Mal Yönetmeliğindeki Değişikliklere Uygun Taşınmaz Mal Cetvellerinin Düzenlenmemekte ve Değerlemeler İlgili Hesaplara Kaydedilmemektedir

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kullanılacak Defterler ve Kayıt Düzeni" başlıklı 6'ncı maddesinde;

“(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki defterler kullanılır;

.....

ç) Yardımcı hesap defterleri; hesap planını oluşturan hesaplara ait bilgilerin ayrıntı bazında kaydına mahsus olarak tutulan defterlerdir.

.....”

Ve,

“Hesap Grubuna İlişkin İşlemler” başlıklı 170'inci maddesinde;

“.....

a) Maddi duran varlıkların hesaplara alınması;

...

3) Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.

...”

denilmektedir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler” başlıklı (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) “Geçici 1'inci maddesinde;

“(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle

görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

...”

Hükmü ile kamu idarelerinin taşınmazlarıyla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapılmıştır.

250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarının incelenmesi sonucunda;

—Taşınmaz Mal Yönetmeliğinin geçici maddesinde belirten taşınmaz mal formları ve icmal cetvellerinin düzenlenmediği, yönetmeliğin değişmeden önceki ekli formlarına uygun bir önceki yıl düzenlenmiş form ve icmallerin mevcut olduğu,

—Bu hesaplarla ilgili Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen “bilgilerin ayrıntı bazında kaydına mahsus olarak tutulan” ibaresine uygun yardımcı hesap defterlerinin olmadığı,

—Sadece MAM ve BİLGEM’de Taşınmaz mal yönetmeliğindeki değişikliklere uygun fiili envanterlerin yapılarak muhasebe kayıtlarına intikal ettirildiği, diğer birimlerde ise herhangi bir kaydın bulunmadığı görülmektedir.

İncelenen mevcut taşınmaz cetvellerinde; MAM’da 96, BİLGEM’de 21, TÜSSİDE’de 5 adet tapuya kayıtlı olmayan taşınmaz görülmektedir. Ancak bu cetvellerin değer içermemesi ve anılan hesaplara ait taşınmazların münferit izlenebileceği yardımcı defterlerin bulunmaması nedeniyle, söz konusunun taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer alıp almadığı tespit edilememiştir.

Belirtilen nedenlerle konsolide bilançoda yer alan 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarının bakiyeleri gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 2014 Yılı içinde taşınmaz yönetmeliğindeki değişikliğe uygun olarak yapılan fiili envanter neticesinde MAM ve BİLGEM bünyesinde Taşınmaz Mal Yönetmeliğindeki değişikliklere uygun olarak taşınmazlarla ait ilgili fiili envanter çalışması

yapıldığı ve Muhasebe İşlem Fişleri kesilerek kayıt altına alındığı, TÜSSİDE bünyesinde ise Rapora konu edilen taşınmazlarla ilgili envanter çalışması yapılarak Başkanlık görüşüne istinaden kayıt altına alma işlemi yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer almasının sağlanması, kurum mali tablolarının tutarlı ve doğru bilgileri yansıtması gerekmektedir.

BULGU 4: Taahhüt Edilen Sermayenin Muhasebe Kayıtlarında Yer Almadığı Görülmüştür

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin;

241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'nın, "Hesabın Niteliği" başlıklı 159'uncu, "Hesaba İlişkin İşlemler" başlıklı 160'ıncı, "Hesabın İşleyişi" başlıklı 161'inci maddelerinde, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlara eşit olması gerektiği ve taahhüt edilen sermaye tutarlarının bu hesaba borç, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'na alacak kaydedileceği,

247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'nın "Hesabın niteliği" başlıklı 165'inci ve "Hesabın İşleyişi" başlıklı 166'ncı maddelerinde ise; kamu idarelerinin malî kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılacağı, sermaye taahhüt tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedileceği açıklanmıştır.

Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş'ye 1.7.2014 tarihli kuruluş sözleşmesi ile TÜBİTAK Başkanlığınca 100.000 Türk Lirası taahhüt edilmiş olduğu, ancak 2014 mali yılında TÜBİTAK Başkanlık Muhasebe Birimince taahhüdün ödenen 25.000 Türk Lirasının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'nda kayıt altına alındığı, muhasebe kayıtlarında taahhüdün kalan 75.000 Türk Lirasının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'na borç ve 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'na alacak kayıtlarının yapılmadığı görülmektedir.

Dolayısıyla 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının, Kurum hesap planında yer almaması ve ilgili muhasebe kayıtlarının yapılmaması sonucunda mali tablolarda 75.000 Türk Lirası

tutarında eksik gösterime neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; 2014 yılında Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A. Ş'ye TÜBİTAK tarafından taahhütte bulunulan 100.000 TL'nin , 10/07/2014 tarihli ve 20140016563 no.lu yevmiye ile 25.000 TL'sinin sermaye olarak ödendiği, kalan 75.000 TL tutarındaki sermaye taahhüdünün "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler ve "247 Sermaye Taahhütleri "hesaplarında .muhasabe kayıtlarına alınarak izleneceği bildirilmektedir.

Sonuç olarak TÜBİTAK'ın Mali kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerini izlemek amacıyla "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" ve "247 Sermaye Taahhütleri Hesabının" kullanılması, Kurum mali tablolarının tutarlı ve doğru bilgileri yansıtması gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tabloların, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Bilanço hesaplarından olan 191 İndirilecek KDV,241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler,247 Sermaye taahhütleri, 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar, 260 Haklar, 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar,500 Net Değer ve 630 Giderler Hesapları hariç olmak üzere, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: TÜBİTAK Başkanlık ve Bağlı Birimlerinde Kadrolu ve Proje Kapsamında Çalışanlar İçin, Kıdem Tazminatı Karşılıkları Ayrılmamıştır

278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun'un 17'nci maddesinde:

“ Kurumun Başkanı, danışmanları, araştırmacıları, yöneticileri ve her türlü personeli özel hukuk hükümlerine tabi olup bu kimseler hakkında 3/7/1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanun ile açıkça hüküm konulmadıkça bunun yerine geçecek kanun hükümleri uygulanmaz.”

Denilmektedir.

278 sayılı Kanun'un anılan maddesinde bahsi geçen “özel hukuk hükümleri” ibaresinden, iş hukuku hükümleri olduğu anlaşılmaktadır.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde ise bu kanuna tabi personelin kıdem tazminatı hakları güvence altına alınmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Borç ve Gider Karşılıkları" başlıklı 330'uncu maddesinde,

“1) Borç ve gider karşılıkları hesap grubu, mevzuatı gereğince belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılacak uzun vadeli her türlü borç ve gider karşılığının izlenmesi için kullanılır.

(2) Borç ve gider karşılıkları hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı karşılık tutarlarından dönem sonlarında vadeleri bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki ilgili karşılık hesaplarına aktarılır.” Ve kıdem tazminatı karşılığı başlıklı 331'inci maddesinde “Kıdem tazminatı karşılığı hesabı, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Bahsedilen Yönetmelik hükmü gereğince kıdem tazminatı karşılıklarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nda takibi gerekmektedir.

Kurumun kendi kuruluş kanununda çalışanların tamamının işçi olduğu dikkate

alındığında kıdem tazminatlarının hesaplanması ile kayıtlarda takip edilip karşılık ayrılması hem iş kanunu hem de muhasebe yönetmeliği açısından önemli bir konudur. Muhasebede ihtiyatlılık kavramı gereği kıdem tazminatı karşılığının ayrılması ve takip edilmesi TÜBİTAK bütçesinin öngörülebilir olmasını sağlayacaktır.

31.12.2014 itibariyle çalışan personel için, TÜBİTAK Muhasebe Birimlerinden temin edilen* kıdem tazminatı karşılık tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

Tablo 3 : TÜBİTAK Kıdem Tazminatı Karşılığı Tutarları

	KADROLU		PROJE ÇALIŞANI	
	ÖNCEDEN AYRILAN KARŞILIK	AYRILMASI GEREKEN KARŞILIK	ÖNCEDEN AYRILAN KARŞILIK	AYRILMASI GEREKEN KARŞILIK
BAŞKANLIK	0,00	19.454.665,80	0,00	0,00
SAGE	0,00	9.050.935,27	2.677.179,99	0,00
UZAY	201.520,64	3.482.829,76	281.206,75	0,00
ULAKBİM	0,00	3.703.132,50	119.703,56	170.133,68
MAM	0,00	1.854.865,59	700.722,04	0,00
BİLGEM	0,00	23.306.428,83	13.318.226,64	0,00
UME	0,00	9.270.185,28	905.730,77	0,00
TÜSSİDE	0,00	862.767,15	148.512,26	0,00
BUTAL	0,00	3.565.160,91	0,00	0,00
TUG	0,00	1.236.750,46	73.867,45	0,00
TOPLAM	201.520,64	75.787.721,55	18.225.149,46	170.133,68

*Aralık 2014 gündelik tutarları dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Tablodan kadrolu çalışanlar için 201.520,64 Türk Lirası karşılık ayrıldığı, proje çalışanları için 18.225.149,46 Türk Lirası kıdem tazminatı karşılığı ayrıldığı görülmektedir.

Proje çalışanlarına ULAKBİM dışındaki tüm birimlerde kıdem tazminatı karşılığı ayrılması hususu hassasiyetle takip edilmesine karşın, kadrolu çalışanlar için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamıştır.

2014 yılı kapanışı olarak proje çalışanları için ULAKBİM’de 170.133,68 Türk Lirası ve tüm birimlerde kadrolu çalışanlar için 75.787.721,55 Türk Lirası kıdem tazminatı karşılığı ayrılmaması mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesini engellemektedir.

Kamu idaresi cevabında; TÜBİTAK Başkanlık ve bağlı birimlerde kadrolu ve proje kapsamında çalışanlar için kıdem tazminatı karşılıkları ayrılması ve muhasebeleştirilmesi gerektiği Mali Hizmetler Daire Başkanlığı'nın 29/01/2015 tarih ve 17291 sayılı yazısı ile tüm birimlere bildirildiği, TÜBİTAK Başkanlık ile Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM), Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (BUTAL), Marmara Araştırma Merkezi (MAM), TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG), Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) ve Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (UZAY)'nde ise kadrolu personel için 2015 yılı itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı ayrılması sağlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta bulgumuza iştirak edilerek 2015 yılı itibarıyla TÜBİTAK Başkanlık ve bağlı birimlerinde kadrolu ve proje kapsamında çalışanlar için kıdem tazminatı karşılıkları ayrılacağı ve muhasebe kayıtlarına yansıtılacağı bildirilmiştir. Konu 2015 yılı denetiminde dikkate alınacaktır.

BULGU 2: Dış Destekli Projeler ve Birimlerin İhtiyacı İçin Yapılan Alımlar 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Giderleştirilmektedir

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “15 Stoklar” başlıklı 85'inci maddesinde;

“(1) Stoklar hesap grubu; kamu idarelerince satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.”,

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı “Hesabın İşleyişi” başlıklı 88'inci maddesinde;

“a) Borç

...

3) Kamu idarelerinin bütçe dışı kaynaklardan edindiği ilk madde ve malzemeler bir taraftan ...emanet hesaplarına borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

1) Kullanılan veya tüketilen ilk madde ve malzeme tutarları, belirlenen dönem sonlarında kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Belge ve Cetveller” başlıklı 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde yer alan:

“Taşınır İşlem Fişi: İlgili mevzuatı çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde, dayanıklı taşınırların niteliklerini değiştiren esaslı onarım ve ilaveler sonucu değer artışlarında, kayıtlara esas olmak üzere 5 örnek numaralı Taşınır İşlem Fişi düzenlenir. ....” denildikten sonra hangi hallerde Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeyeceği maddede tek tek sayılmıştır.

TÜSSİDE dışında dış destekli proje yürüten birimlerde, proje için yapılan alımlarda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı muhasebe kayıtlarının yapılmadığı;

Öte yandan, bütçeye gider kaydıyla alınan ancak nitelik ve nicelik olarak anında tüketilmesi mümkün olmayan bazı malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na giriş kaydı yapılmadan doğrudan 630 Giderler Hesabı'na kaydedildiği, düzenlenen taşınır işlem fişlerinde giriş çıkışların aynı anda yapıldığı görülmüştür.

Gerek proje gerekse Kurum bütçesinden birimlerin ihtiyacı için alınan, tüketim malzemelerinin tamamının hem taşınır kayıt sisteminde hem de muhasebe kayıtlarında

görülmeye gerekmede olup, ihtiyaca binaen kullanıldıkça 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'ndan çıkışı yapılarak, 630 Giderler Hesabı'na kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; TÜBİTAK Kaynaklarından Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri İle Özel Bütçeli İdarelere Proje Karşılığı Aktarılabak Tutarların Harcanması ve TÜBİTAK Tarafından Yürütölen Dış Destekli Projelerin Harcamalarının Gerçekleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in 21'inci maddesindeyer alan hükmün, Bilim Kurulunun 09/05/2015 tarihli ve 241 sayılı toplantısında alınan kararıyla, "*Tüketime yönelik madde ve malzemeler kayıtlara alınmaksızın doğrudan proje yürütücüsüne veya göstereceği diğer görevlilere verilebilir.*" şeklinde değıştirilmesiyle, daha önce direkt olarak giderleştirilen dış destekli projeler kapsamında yapılan tüketime yönelik mal ve malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına alınmasının,

Ayrıca, bütçeden yapılan tüketime yönelik mal ve malzemelerin, MYMY hükümleri gereğince 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına alınmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bütçeden yapılan tüketime yönelik mal ve malzemelerin, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereğince 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına alınmasının, ayrıca dış destekli projeler için alınan ilk madde ve malzemelerin ise doğrudan giderleştirilmesi yerine, 09.05.2015 tarih ve 241 sayılı toplantıda alınan Bilim Kurulu kararında, "*Tüketime yönelik madde ve malzemeler kayıtlara alınmaksızın doğrudan proje yürütücüsüne veya göstereceği diğer görevlilere verilebileceği*", şeklinde yapılan düzenleme ile 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilmesinin sağlanacağı bildirilmiş olup, konu 2015 mali yıl denetiminde izlenecektir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.8		Adı : TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU		Yıl : 2014			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2014		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2014	
1 DÖNEN VARLIKLAR		1.517.176.756,22		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		839.238.595,85	
10 HAZİR DEĞERLER		553.287.075,48		30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		1.649.166,05	
100 KASA HESABI		18.390,78		303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		1.558.608,10	
101 ALINAN ÇEKLER		203.827,04		309 KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI		90.557,95	
102 BANKA HESABI		498.919.337,05		32 FAALİYET BORÇLARI		232.693.189,84	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)		-8.547.189,71		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		9.241.721,43	
104 PROJE ÖZEL HESABI		34.314.398,03		329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR		223.451.468,41	
105 DÖVİZ HESABI		72.343.463,35		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		529.213.826,04	
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)		-11.978.597,14		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		3.558.382,78	
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI		0,00		333 EMANETLER HESABI		525.657.443,26	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		13.448,07		34 ALINAN AVANSLAR		38.591.075,14	
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR		0,00		340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI		38.591.075,14	
112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI HESABI		0,00		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		36.389.333,68	
12 FAALİYET ALACAKLARI		647.778.862,93		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		21.054.980,83	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		648.783.435,27		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		14.113.798,03	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI		298.014,04		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESA		1.218.749,13	
128 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		729.413,62		368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE D		1.807,89	
13 KURUM ALACAKLARI		229.055.436,53		39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI		702.005,10	
138 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI		229.055.436,53		391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		702.005,10	
14 DİĞER ALACAKLAR		2.349.024,70		397 SAYIM FAZLALARI HESABI		0,00	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		2.349.024,70		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		28.750.310,64	
15 STOKLAR		2.784.977,90		40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		5.515.144,34	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		2.784.977,90		403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		5.515.144,34	
16 ÖN ÖDEMELER		44.517.340,89		43 DİĞER BORÇLAR		82.357,55	
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI		0,00		430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		82.357,55	
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI		0,00		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		23.150.743,46	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		5.936.351,05		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIKI HESABI		23.150.743,46	
164 AKREDİTİFLER HESABI		38.581.989,84		48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		2.065,29	
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI		0,00		480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI		2.065,29	
166 PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER HESABI		0,00					
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		296.658,12					
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI		296.658,12					
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		37.107.379,70					
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		35.215.658,08					
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		1.891.721,62					

Kurum Kodu : 40.8		Adı : TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU		Yıl : 2014	
AKTİF HESAPLAR			N Yılı 2014		
2 DURAN VARLIKLAR			1.926.009.050,61		
24 MALİ DURAN VARLIKLAR			4.005.249,00		
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			4.005.249,00		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR			1.919.779.461,18		
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI			1.491.953.794,83		
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI			410.533,50		
252 BİNALAR HESABI			242.625.755,03		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI			320.076.820,63		
254 TAŞITLAR HESABI			19.822.723,15		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI			139.986.595,72		
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-326.853.049,74		
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI			20.417.798,38		
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI			11.332.189,68		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			4.219.387,26		
260 HAKLAR HESABI			16.140.845,33		
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI			35.299,35		
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-11.956.757,42		
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI			0,00		
281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI			0,00		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR			-1.995.046,83		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI			2.616.446,54		
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-4.611.493,37		
AKTİF TOPLAMI			3.443.185.806,83		
Bilanço Dipnotları :					
600 GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI			0,00		
601 BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI			0,00		
602 BÜTÇE ÖDENEK HAREKETLERİ HESABI			0,00		
603 KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI			0,00		
604 ÖDENEKLER HESABI			0,00		
605 ÖDENEKLI GİDERLER HESABI			0,00		
606 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI			0,00		
607 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI			0,00		
610 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI			313.281.136,43		
611 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI			313.281.136,43		
620 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI			34.991.112,86		
621 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIKLI HESABI			34.991.112,86		

Kurum Kodu : 40.8		Adı : TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU		Yıl : 2014	
632 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		240.173.853,26			
633 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		240.173.853,26			
690 EMANET DEMİRBAŞLAR HS		415.403,67			
691 EMANET DEMİRBAŞLAR KARŞILIKLI HS		415.403,67			

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

GELİR				GİDER			
Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelirin Türü	Cari Yıl 2014	Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Giderin Türü	Cari Yıl 2014
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	415.131.677,28	630	1	Personel Giderleri	305.323.380,71
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	1.690.759.226,92	630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	51.518.701,77
600	5	Diğer Gelirler	134.858.587,52	630	3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	248.525.492,21

T.C. Sayıştay Başkanlığı

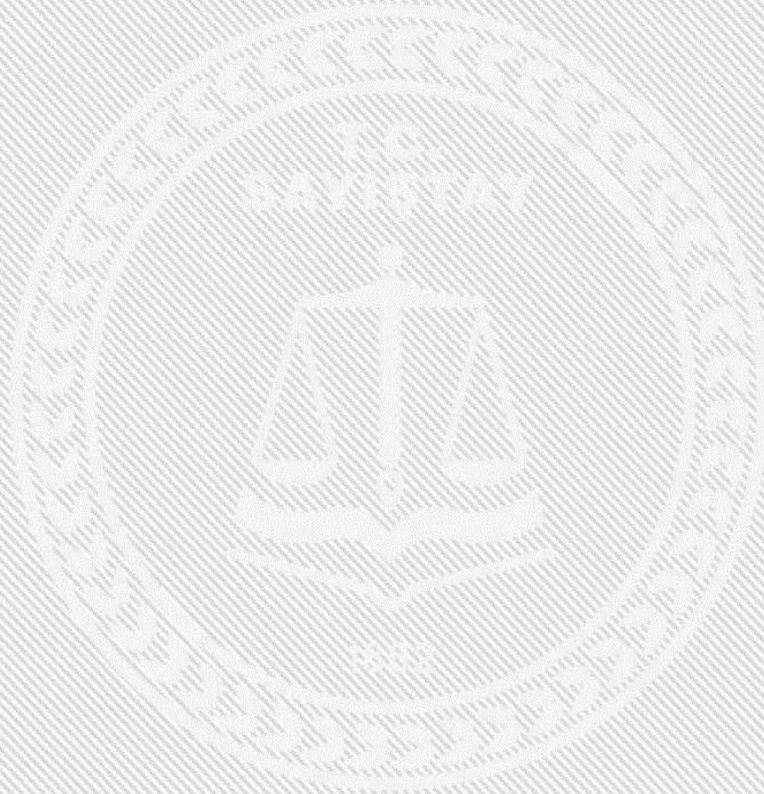
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	14.474.599,00	630	5	Cari Transferler	272.860.407,97
610	3	İndirim, İade Ve İskontolar Hs	9.036.236,20	630	7	Sermaye Transferleri	1.481.959.414,07
				630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	9.151.033,05
				630	12	Diğer Çeşitli Gelirler	1.762,84
				630	13	Amortisman Giderleri	62.247.035,46
				630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	11.183.716,03
				630	15	Karşılık Giderleri	1.338.703,70
				630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	1,10
				630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	28.376.671,17
				630	99	Diğer Giderler	0,60
		Net Gelir Toplamı	2.246.187.854,52			Giderler Toplamı	2.475.906.245,96
		Faaliyet Sonucu (+/-)	-229.718.391,44				

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK
ARAŞTIRMA KURUMU**

2014 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	25
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	25
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	26
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	26
5. GENEL DEĞERLENDİRME	27
6. DENETİM BULGULARI.....	32

1. ÖZET

Bu rapor, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013–2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2014 yılı Performans Programı,
- 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Kurumun Stratejik Plan, Performans Programı ve Faaliyet Raporunun; zamanında hazırlandığı, yayımlandığı ve ilgili mevzuatla belirlenen usullere uygun olduğu anlaşıldığından raporlama gerekliliklerini yerine getirdiği görülmüştür.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye Bilimsel Ve Teknik Araştırma Kurumu'nun yayımladığı 2013–2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2014 yılı performans denetimi kapsamında Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun yayımladığı 2013–2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Denetim yukarıda sayılan üç belge üzerinden kamu idaresinin raporlama gerekliliklerine uyumunun değerlendirilmesi, bu belgelerde sunulan performans bilgisinin değerlendirilmesi ve performans bilgisinin üretilmesi için kullanılan veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan kriterler aşağıda yer alan Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri

Denetim kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Türkiye Bilimsel Ve Teknik Araştırma Kurumunun, plan, program ve raporlarını yayımlayıp yayımlamadığı
Zamanlılık	Türkiye Bilimsel Ve Teknik Araştırma Kurumunun, program ve raporlarını yasal süre içinde yayımlayıp yayımlamadığı
Sunum	Türkiye Bilimsel Ve Teknik Araştırma Kurumunun, program ve raporlarının ilgili mevzuatla belirlenen usullere uyumlu olup olmadığı
İlgililik	Hedefler, göstergeler ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Performans programlarındaki hedeflerin ve göstergelerin ölçülebilir olması
İyi tanımlanma	Hedefin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin, denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında

	(göstergeler ve alt hedefler dâhil) tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan değerlerin, temel veri kayıt sistemlerinin çıktısıyla tutarlı olması
Geçerlilik/ İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınması ve sapmayı açıklayan nedenlerin geçerli/ inandırıcı olması
Doğruluk	Üretilen performans bilgisinin gerçekleştirmeleri doğru yansıtması ve göstergenin tanımına dayalı olarak gerçekleştirmelerle ilgili olmayan hususları içermemesi
Tamlık	Üretilen performans bilgisinin gerçekleştirmeleri tam olarak yansıtması ve göstergenin tanımına

Stratejik Plan

TÜBİTAK 2013–2017 Stratejik Planında 4 stratejik amaç belirlenmiştir. Bu 4 amaca ulaşmak için de 7 strateji, 14 stratejik hedef, stratejik hedeflerin ölçülebilmesi için de 31 adet performans göstergesi belirlenmiştir. TÜBİTAK 2013–2017 Stratejik Planı ile ilgili olarak Tablo1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlama kriterleri açısından yapılan değerlendirmede:

Stratejik Planın yasal süresi içinde düzenleyici esaslara uygun şekilde hazırlandığı ve raporlandığı, Stratejik Planda yer alan stratejik hedeflerin belirlenen amaçlarla, performans göstergelerinin de belirlenen stratejik hedeflerle ilgili olduğu, performans göstergesinin tamamı için ölçülebilir ifadeler ve ölçmeye imkân verecek sayı, tarih, oran vb. belirlendiği, hedeflerin iyi tanımlandığı kanaatine varılmıştır.

Performans Programı

TÜBİTAK 2014 yılı Performans Programında 14 performans hedefi, bu hedeflerin ölçülmesi için de 31 performans göstergesi belirlenmiştir. TÜBİTAK 2014 yılı Performans Programı ile ilgili olarak Tablo1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterleri açısından değerlendirilmiştir.

2014 yılı Performans Programının mevzuatta öngörülen sürede hazırlanıp kamuoyuna açıklandığı tespit edilmiştir.

Performans Programının Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ve Performans Programı Hazırlama Rehberinde ortaya konan genel yapı, süreç ve temel ilkelere aşağıdaki hususlar hariç uygun hazırlandığı görülmüştür.

- Performans Programının “1- Genel Bilgiler C-Fiziksel Kaynaklar” bölümünde yeterli ve ayrıntılı bilgiye yer verilmediği,
- Performans Programının “I- Genel Bilgiler D-İnsan Kaynakları” bölümünde yeterli ve ayrıntılı bilgiye yer verilmediği,
- Performans Programının “II-Performans Bilgileri A-Temel Politika ve Öncelikler” bölümünde yalnızca Onuncu Kalkınma Planı (2014- 2018) ve Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011- 2016’ ya yer verilmediği,
- Performans Programında “II- Performans Bilgileri C- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler” bölümünde belirtilen Performans Hedefi Tablosunun (Tablo 1) ardından ayrıntılı bilgileri içeren metin kısmı bulunmadığı, tespit edilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberine göre kamu idarelerinin performans hedefleri ya çıktılara ya da sonuçlara odaklı olmalıdır. İdarenin belirlediği 14 performans hedefinin bir tanesi hariç çıktı/sonuç odaklı olduğu tespit edilmiştir. Performans Programında yer alan performans göstergelerinin tamamının performans hedefiyle ilgili olduğu ve ölçülebilir olduğu görülmüştür.

Faaliyet Raporu

TÜBİTAK 2014 yılı Faaliyet Raporu ile ilgili olarak Tablo1’deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik kriterleri açısından değerlendirilmiştir.

2014 yılı TÜBİTAK Faaliyet Raporunun mevzuatta öngörülen sürede hazırlanıp kamuoyuna açıklandığı tespit edilmiştir.

Faaliyet Raporunun Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik’te ortaya konan genel yapı, süreç ve temel ilkelere aşağıdaki hususlar hariç uygun hazırlandığı görülmüştür.

- Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” gereğince düzenlenmediği,
- Harcama birimlerince birim faaliyet raporları hazırlanmadığı,
- TÜBİTAK idaresinin Faaliyet Raporunda yer alan bazı göstergelere ilişkin gerçekleştirmelerde ortaya çıkan sapmaların nedeni geçerli ve ikna edici gerekçelerle açıklanamadığı,
- TÜBİTAK’ta Stratejik Plan ve Faaliyet Raporunu hazırlayan birim ile Performans Programını hazırlayan birimlerin farklı olması uygulamada sorunlara yol açtığı, tespit edilmiştir.

Stratejik plan ve performans programı değerlendirmesi sonucu ilgili ve ölçülebilir olduğu kanaatine varılan hedef, performans hedefi ve göstergeler tutarlılık kriteri açısından değerlendirilmiş ve tamamının tutarlı olduğu görülmüştür.

Faaliyet Raporunda performans hedef ve göstergelerinde meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verildiği, ancak TÜBİTAK TEYDEP Bütçesinden KOBİ’lerin Aldığı Pay (%)” performans ölçüsüne yönelik göstergede yer alan hedefe ilişkin bütçedeki sapmanın nedenlerinin inandırıcı ve geçerli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi kurumların performans bilgisini üreten veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla yapılmaktadır. Sistem denetimini içeren bu değerlendirmenin hedefi, kamu idarelerinin raporlanan verilerde önemli bir hata olması riskini azaltmak üzere yeterli kontrol sistemleri kullanıp kullanmadığını belirlemektir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu’nun 2014 yılı Faaliyet Raporu’nda yer alan performans bilgisinin doğruluğunu test etmek üzere tüm veri kayıt sistemleri değil, belli kriterlere göre seçilen veri kayıt sistemleri değerlendirilmiştir. Veri kayıt sistemlerine yönelik denetim “**Özel Sektör Ar-Ge Faaliyetlerinin Artmasını Sağlamak**” amacına ait aşağıdaki performans hedefleri ve göstergeleriyle sınırlandırılmıştır.

Hedefler	Göstergeler
Özel sektör Ar-Ge Yetkinliğini ve İşbirliklerini Geliştirmek	TÜBİTAK TEYDEB'e Yapılan Proje Başvuru Sayısı/yıl
	TÜBİTAK TEYDEB'e İlk Kez Başvuru Yapan Firma Sayısı/yıl
	Özel Sektör-Özel Sektör İşbirliğinde Yürütülen Proje Sayısı/yıl
	Üniversite-Özel Sektör İşbirliğinde Yürütülen Proje Sayısı/yıl
KOBİ'lerin Ar-Ge Kapasitesini Artırmak	TÜBİTAK TEYDEB Bütçesinden KOBİ'lerin Aldığı Pay (%) oran/yıl

Her ne kadar veri kayıt sistemleri üzerindeki inceleme, performans bilgisinin doğruluğunu test etmek amacıyla gerçekleştirilse de, güvenilir veri kayıt sistemlerinin mevcudiyeti raporlanan verilerdeki hata olasılığını ortadan kaldırmaz. Bu nedenle veri kayıt sistemleri hakkındaki olumlu değerlendirme, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun faaliyet raporunda sunduğu performans bilgisinin doğruluğu hakkında mutlak güvence sağlamaz.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: TÜBİTAK 2013–2017 Stratejik Planında “Durum Analizi” Bölümü

Eksik Düzenlenmiştir

Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu’na göre, Stratejik planlama sürecinin ilk adımı olan durum analizi, kuruluşun “neredeyiz?” sorusuna cevap vermektedir. Kuruluşun geleceğe yönelik amaç, hedef ve stratejiler geliştirebilmesi için öncelikle, mevcut durumunu ortaya koyması gerekmektedir. Dolayısıyla bu analiz, kuruluşun kendisini ve çevresini daha iyi tanınmasına yardımcı olarak, stratejik planın sonraki aşamalarından daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır.

Durum analizinde, kuruluşun yasal yükümlülükleri çerçevesinde yürüttüğü faaliyetler ve sunduğu hizmetlerin ortaya konulması, kalkınma planları, sektörel ve bölgesel plan ve programlar ile kuruluş kanunundan kaynaklanan yetki, görev ve sorumluluklarının ifade edilmesi, kuruluş tarafından sunulan hizmetlerin genel hedef ve politikalara uygunluğu, hizmet sunum süreçleri ve hizmet kalitesi, bu alanda benimsenen genel stratejiler, kuruluşun hangi kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içinde çalıştığı/çalışması gerektiği gibi hususların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Klavuz’a göre, “Durum analizi” kapsamında genel olarak aşağıdaki değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir:

“- Tarihi gelişim

- Kuruluşun yasal yükümlülükleri ve mevzuat analizi

- Kuruluşun faaliyet alanlarıyla ilgili ürün ve hizmetlerin belirlenmesi

- Paydaş analizi (kuruluşun hedef kitlesi ve kuruluş faaliyetlerinden olumlu/olumsuz yönde etkilenenlerin, ilgili tarafların analizi)

- Kuruluş içi analiz (kuruluşun yapısının, insan kaynaklarının, mali kaynaklarının, kurumsal kültürünün, teknolojik düzeyinin vb. analizi)

- Çevre analizi (kuruluşun faaliyet gösterdiği ortamın ve dış koşulların analizi)”.

TÜBİTAK’ın stratejik planda, durum analizi bölümünde sadece “çevre analizi” kısmına yer

verildiği diğer bölümlere yer verilmediği görülmektedir..

TÜBİTAK'ın geleceğe yönelik amaç, hedef ve stratejiler geliştirebilmesi açısından öncelikle mevcut durumunun tespit edilmesi ve ileride hazırlanacak planlarda, durum analizi bölümüne yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: TÜBİTAK 2013-2017 Stratejik Planında "Kamu İdareleri Stratejik Planlama Kılavuzu"nun durum analizi kapsamında yer alması beklenen değerlendirmelerin farklı başlıklar altında sunulduğu, ancak denetim raporundaki görüşler doğrultusunda daha sonra hazırlanacak planlarda yönetmelik, kılavuz ve rehberlerde belirtilen başlıklara uyulmasına özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu İdaresi cevabında, denetim raporundaki görüşler doğrultusunda daha sonra hazırlanacak planlarda yönetmelik, kılavuz ve rehberlerde belirtilen başlıklara uyulmasına özen gösterileceği bildirilmiş olup, bu husus sonraki yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 2: TÜBİTAK 2013–2017 Stratejik Planında “Kaynak İhtiyacı” Başlığı Altında Maliyet Tablosu YerAlmakla Birlikte Kaynak Tablosuna Yer Verilmemiştir

Kuruluşun toplam maliyetlerini elde edeceği kaynaklarla karşılaştırması, karşılaştırmanın yapılabilmesi için de (Tablo 4) Maliyet ve (Tablo 5) Kaynak Tablolarını düzenlemesi ve bu tablolara stratejik planında yer vermesi gerekliliği “*Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu*” nun 6 “Maliyetlendirme” bölümünde vurgulanmıştır.

Kılavuzda, maliyet tablosunda öngörülen maliyetler ile tahmin edilen kaynakların örtüşmesi gerektiği, ancak öngörülen maliyetlerin tahsis edilen kaynakları aşması durumunda daha düşük maliyetli stratejiler seçilmesi, hedeflerin küçültülmesi, amaç ve hedeflerin zamanlamasının değiştirilmesi veya amaç ve hedeflerin önceliklendirilerek bazı amaç ve hedeflerden vazgeçilmesi gibi yöntemlerin izlenebileceği belirtilmiştir.

Bu bağlamda, stratejik planda kaynak tablosuna yer verilmemesi maliyetler ile tahmin edilen kaynakların kıyaslanamamasına, maliyetlerin kaynakları aşması durumunda amaç ve hedeflere ilişkin yeni düzenleme yapılamamasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında: Kamu İdareleri Stratejik Planlama Kılavuzu"na uygun olarak hazırlanan ve TÜBİTAK 2013-2017 Stratejik Planı'nın Kalkınma Bakanlığı'na gönderilmeden önceki halinde yer alan "Kaynak Tablosu" nihai plana sehven eklendiği, Planın, Kalkınma Bakanlığı tarafından eklenmemiş hali ile onaylandığı, Denetim Raporundaki görüşler doğrultusunda daha sonra hazırlanacak stratejik planlarda bu hususa dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu İdaresi cevabında, Denetim Raporundaki görüşler doğrultusunda daha sonra hazırlanacak stratejik planlarda bu hususa dikkat edileceği bildirilmiş olup, konu sonraki yıl denetimlerinde izlenecektir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 3: TÜBİTAK 2014 Yılı Performans Programının Genel Yapısında ve Temel İlkelerinde Eksiklikler Bulunmaktadır

4.1 Performans Programının “1- Genel Bilgiler C-Fiziksel Kaynaklar” bölümünde yeterli ve ayrıntılı bilgiye yer verilmemiştir

Programın “Fiziksel Kaynaklar” bölümünde; idarenin kullanımında olan ve program döneminde temin edilmesi düşünülen hizmet binası, lojman, taşıt aracı, iş makineleri, telefon, faks, bilgisayar, yazıcı vb. varlıklara ilişkin bilgilere, bunların elde edilmesi ve kullanımı hususunda izlenecek politikalara yer verilmesi, ayrıca, idarenin bilişim sistemi, bilişim sisteminin faaliyetlere katkısı, karşılaşılan sorunlar, program döneminde sistemde planlanan değişiklikler ile e-devlet uygulamaları kısaca açıklanmalı ve fiziki kaynaklara ilişkin tablolastırılan bilgilere yer verilmesi gerekmektedir

Fiziksel kaynaklar bölümünün sonraki programlarda“*Performans Programı Hazırlama Rehber*” i açıklamaları doğrultusunda hazırlanması önerilir.

4.2 Performans Programının “I- Genel Bilgiler D-İnsan Kaynakları” bölümünde yeterli ve ayrıntılı bilgiye yer verilmemiştir

Programın “insan kaynakları” bölümünde; idarenin mevcut insan kaynakları, istihdam şekli, hizmet sınıfları, kadro unvanları, istihdam politikası ve benzeri bilgilere, program dönemindeki insan kaynakları ihtiyacı ve ihtiyacın karşılanmasına yönelik izlenecek

politikalar ve insan kaynaklarına ilişkin tablolaştırılan bilgilere yer verilmesi gerekmektedir.

Mevcut Performans Programında istihdam politikasına yer verilmemiş, insan kaynağı ihtiyacı ve ihtiyacın karşılanması amacıyla uygulanacak politikalar açıklanmamıştır.

İnsan kaynağı ihtiyacının karşılanmasına yönelik politikaları içeren bilgilerin performans programında yer alması sağlanmalıdır.

4.3 Performans Programının “II-Performans Bilgileri A-Temel Politika ve Öncelikler” bölümünde yalnızca Onuncu Kalkınma Planı (2014- 2018) ve Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011- 2016’ ya Yer Verilmiştir

Performans Programı Hazırlama Rehberinde hükümet programında, kalkınma planı ve stratejik planda yer alan idare ile ilgili politika ve önceliklere kısaca yer verilmesi öngörülmüştür.

61’inci Hükümet Programında idare ile ilgili hedefler öngörülmüş olup bu doğrultuda, Performans Programının “A- Temel Politika ve Öncelikler” bölümünde Hükümet Programında ve Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Planda yer alan idare ile ilgili temel politika ve önceliklere yer verilmelidir.

4.4 Performans Programında “II- Performans Bilgileri C- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler” Bölümünde Belirtilen Performans Hedefi Tablosunun (Tablo 1) Ardından Ayrıntılı Bilgileri İçeren Metin Kısmı Bulunmamaktadır

Performans Programı Hazırlama Rehberine göre bu bölümde her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Tablo 1’e (Performans Hedefi Tablosu) yer verilir. Bu tablonun ardından, program döneminde ilgili performans hedefinin belirlenmesinin nedenleri ile belirlenen performans hedefinin temel politika ve öncelikler ile ilişkisi, performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmek üzere belirlenen performans göstergeleri ile bu göstergelerin belirlenmesinin nedenleri, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler hakkında detaylı ve açıklayıcı bilgiler, faaliyetlerin kaynak ihtiyacının nasıl tespit edildiği gibi hususlar ile açıklanmasında yarar görülen diğer hususlara yer verilmelidir.

Bu çerçevede, Tablo 1’in ardından performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler hakkında detaylı ve açıklayıcı bilgilerin, faaliyetlerin kaynak ihtiyacının nasıl tespit edildiği gibi hususların ve açıklanmasında yarar görülen diğer hususların yer aldığı metin bölümünün Programda yer alması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: İdarenin kullanımında olan ve program döneminde temin edilmesi düşünülen hizmet binası, lojman, taşıt aracı, iş makineleri, telefon, faks, bilgisayar, yazıcı vb. varlıklara ilişkin bilgilere, 2014 Yılı Performans Programının "Fiziksel Kaynaklar" bölümünde yer verilmiş olup, bunların elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin ihtiyaç ve planlamalar 2014 yılı bütçe tekliflerinde yer aldığı, kanunlaşan bütçe dahilinde elde edilmelerinin sağlandığı, önceden öngörülmeven ve yıl içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçların bütçe işlemleri kullanılarak ve ilgili bakanlıklarla görüşülerek karşılandığı, bu süreçten 2014 yılı Performans Programında bahsedilmediği, yeni elde edilecek fiziksel kaynağın ortaya çıkması durumunda bunun elde edilmesi ve kullanılması hususunda izlenecek politikalara yer verileceği,

E-devlet uygulamasında Kurumla ilgili sadece bağlantı paylaşımı yapıldığından ve e-devlet sistemine kayıtlı herhangi bir uygulama bulunmadığından Performans Programında yer verilmediği, ancak, e-devlet uygulamalarında yer alan Kurum işlemleri için ek bilgiye 2016 Yılı Performans Programında yer verileceği,

Kurumun bilişim sistemi, bilişim sisteminin faaliyetlere katkısı Performans Programında yer alan bilişim sistemleri alt başlıklarında açıklandığı, bilişim sistemlerinde yapılacak değişiklik planlarının, sisteme ilişkin açıklamaların altında yer aldığı,

2014 Yılı Performans Programının "D-İnsan Kaynakları" bölümünde Kurumun kadro unvanları detayı, personel yapısı, sayısı, istihdamı detaylı bir şekilde açıklandığı ve açıklamalar, grafikler ve tablolarla desteklendiği, Denetim Raporundaki görüşler doğrultusunda önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak Performans Programında insan kaynakları ihtiyacı ve ihtiyacın karşılanmasına yönelik izlenecek politikaların yer almasının sağlanacağı,

Sayıştay Denetim Raporu dikkate alınarak, 2015 Yılı Performans Programı ile birlikte "Temel Politika ve Öncelikler" bölümünde Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) ve Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016'ya ek olarak TÜBİTAK Stratejik Planı (2013-2017), Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Plan'ın Kurumu ilgilendiren kısımlarına yer verileceği,

Performans Programı Hazırlama Rehberinde yer alan Tablo 1'e ilişkin verilerin e-

bütçe sisteminin "Performans Bütçe" modülüne girilerek oluşturulduğu ve aynı modüldeki "Performans Bütçe Raporları" kısmından alınarak Performans Programında kullanıldığı, bu nedenle ilgili sistemde yer almayan ve ilgili sisteme girişi yapılmayan bilgilere yer verilmediği, Denetim Raporundaki görüşler doğrultusunda önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak Performans Programının hazırlanması aşamasında söz konusu hususların değerlendirileceği ve gerekli bilgilere yer verileceği,

İfade edilmiştir.

Sonuç olarak: Önceden öngörülmeyen ve yıl içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçların bütçe işlemleri kullanılarak ve ilgili bakanlıklarla görüşülerek karşılandığı ve bu nedenle süreçten performans programında bahsedilmediği bildirilmiş ise de, bütçe kanununun kabul edilmesi ile performans programının hazırlanma zamanları arasında bütçede öngörüldüğü belirtilen söz konusu bilgilerin performans programında da yer almasını sağlayacak yeterli sürenin bulunduğu düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında diğer hususlara ilişkin olarak bulgumuza iştirak edildiği bildirilmiş olup, bulgu konusu hususlar 2015 mali yıl performans denetiminde izlenecektir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 4: Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” Gereğince Düzenlenmediği Tespit Edilmiştir

2014 yılı TÜBİTAK Faaliyet Raporunda yapılan incelemeler neticesinde;

“Genel bilgiler” bölümünde, mevzuatına ilişkin bilgilere, iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere;

“Mali bilgiler” bölümünde ise; bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinde meydana gelen sapmaların nedenlerine ve yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin, “Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının Kapsamı” başlıklı 18’inci maddesinde, mevzuata ilişkin bilgiler ile iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere kısaca “Genel bilgiler” bölümünde; bütçe

hedef ve gerçekleştirmelerinde meydana gelen sapmaların nedenleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilerin ise; “Mali bilgiler” bölümünde düzenlenmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Sonraki yıllarda hazırlanacak faaliyet raporlarında belirtilen eksikliklerin giderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Denetim raporundaki görüşler doğrultusunda daha sonra hazırlanacak faaliyet raporlarının genel bilgiler bölümünde de iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere yer verilmesine özen gösterileceği, ödenek ve harcama sapmalarına ilişkin açıklamalar eklenerek gerekli düzenlemelerin yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak: Kurum tarafından dernek, birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin harcamalar, yardım kapsamında değil, katkı payı ödemesi olarak değerlendirilmesi; birlik, kurum ve kuruluşlara yapılan herhangi bir ödeme olmaması nedeniyle, faaliyet raporunun ilgili kısmında başlık olarak dahi bu bilgiye yer verilmemesinin, faaliyet raporunun tamlık ve doğruluk kriterlerine aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

Bulgu konusu hususlar 2015 mali yılı performans denetiminde izlenecektir.

BULGU 5: Harcama Birimlerince Birim Faaliyet Raporları Hazırlanmamıştır

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin “Raporlama İlkeleri” “ Doğruluk ve Tarafsızlık İlkesi” başlıklı 5' inci maddesinde;

“Faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin doğru, güvenilir, önyargısız ve tarafsız olması zorunludur”,

“ Birim Faaliyet Raporu” başlıklı 10'uncu maddesinde; birim faaliyet raporlarının harcama yetkilileri tarafından hazırlanarak üst yöneticiye sunulacağı ve raporun içeriğinde yer alan bilgilerin doğruluğundan üst yöneticiye karşı sorumlu olacakları belirtilmiştir.

"İdare Faaliyet Raporu" başlıklı 11'inci maddesinde ;

“(1) İdare faaliyet raporu, birim faaliyet raporları esas alınarak, idarenin faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlanır.”,

“ Birim ve İdari Faaliyet Raporlarının Şekli ” başlıklı 19'uncu maddesinde ise:

“Birim ve idare faaliyet raporları, Ek-1’de yer alan şekle uygun olarak hazırlanır. Birim faaliyet raporlarında sadece harcama birimine ilişkin bilgilere yer verilir. Birim faaliyet raporlarında birim yöneticisinin; idare faaliyet raporlarında ise ilgili bakan ve üst yöneticinin sunuş metni yer alır.

(2) İdare faaliyet raporlarına, Ek-2 ve Ek-4’te örnekleri yer alan üst yönetici tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" ile mali hizmetler birim yöneticisi tarafından imzalanan " Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı", birim faaliyet raporlarına ise Ek-3’te örneği yer alan ve harcama yetkilisi tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" eklenir.

(3) Kamu yönetiminde uygulama birliğini sağlamak ve birim faaliyet raporlarından hareketle idare faaliyet raporlarının hazırlanmasını kolaylaştırmak amacıyla, raporlarda yer alması gereken diğer hususlar ve ekler Bakanlıkça hazırlanan performans esaslı bütçeleme rehberinde belirlenir.”

denilmektedir.

Doğruluk, faaliyet raporunda yer alan performans bilgisinin veri kayıt sisteminden elde edilen son verilerle uyumlu olmasını ifade eder. Stratejik plan ve performans programı değerlendirmesinde ilgili ve ölçülebilir olduğu kanaatine varılan hedef, performans hedefi ve göstergeler, doğrulanabilirlik kriterine tabi tutulur. Bunun en uygun yolu_harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarının idare faaliyet raporu ile uyumlu olup olmadığını kontrol etmektir.

TÜBİTAK’ta harcama birimlerinde birim faaliyet raporları hazırlanmadığı için idare faaliyet raporunun denetimini sağlayan raporlama unsurlarından birisi sağlanamamıştır.

Harcama birimlerinde birim faaliyet raporlarının hazırlanması ve düzenlenen idare faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin güvenilirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: TÜBİTAK'ın faaliyet raporunun konsolide nihai taslağının terminlere uyacak şekilde tamamlanması gereği olduğu, mevzuat değişikliğinin getirdiği zaman kısıtı dolayısıyla Ocak sonuna yetiştirilmesi gereken Faaliyet Raporu, çeşitli nedenlerle her harcama biriminden birim faaliyet raporlarının alınmadığı, sonraki dönemde, Birim Faaliyet Raporlarının hassasiyetle ve zamanında hazırlanmasını temin etmek üzere, Yönetmelik'in Ek-1'inde yer alan formatta 6 ayda bir Başkanlığa sunulması için Harcama

Yetkilisi Birimlere resmi yazı ileildiği, ayrıca Harcama Yetkilisi Birimlerin Faaliyet Raporlarının hazırlanmasından sorumlu yetkililerle bir bilgilendirme toplantısı da planlandığı” bildirilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu İdaresi cevabında, Denetim Raporundaki görüşler doğrultusunda çalışmaların yapılacağı bildirilmiş olup, konu 2015 mali yıl performans denetiminde izlenecektir.

BULGU 6: TÜBİTAK’ta Stratejik Plan ve Faaliyet Raporunu Hazırlayan Birim İle Performans Programını Hazırlayan Birimlerin Farklı Olması Uygulamada Sorunlara Yol Açmaktadır

Stratejik plan doğrudan kurum Başkanına bağlı olarak çalışan BTYPDB tarafından hazırlanırken, performans programı Mali Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesindeki Bütçe ve Performans Müdürlüğüne düzenlenmektedir.

Örneğin; Kamu idaresine ait Stratejik Plan hazırlanırken Stratejik Planda yer alan Maliyet Tablosu ve Kaynak Tablosunda, Orta Vadeli Mali Planda belirlenen ödenek tavanlarının aşılmasının mümkün olmayacağı ilkesi dikkate alınmamıştır.

Kalkınma Bakanlığının aynı yöndeki görüşü üzerine BTYPDB, Bütçe ve Performans Müdürlüğünün yönlendirmesi ile Stratejik Planın Stratejik Plan Maliyet Tablosu verilerini ödenek tavanlarına çekerek yeniden düzenlenmiş ancak yeniden düzenlenen Stratejik Plan Kaynak Tablosu yeni stratejik plana konulmamıştır.

İlgili mevzuata göre Stratejik Planın Performans Programına ışık tutması ön görülmüşken, uygulamada performans programının Stratejik Planı yönlendirmiş olduğu görülmektedir.

Kamu idaresinin iki birimi arasında eşgüdümü ve iletişimi sağlayacak önlemler alınması önerilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Stratejik Plan ve Faaliyet Raporu TÜBİTAK Başkanlığına bağlı olan Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı tarafından, Performans Programı ise Mali Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından hazırlandığı, iki birim arasında koordinasyon sağlandığı, bu işbirliğine 2015 Yılı Performans Programı ve 2014 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanırken özel hassasiyet gösterildiği, denetim sürecindeki görüşler doğrultusunda

bu hassasiyetin önümüzdeki dönemlerde yapılacak çalışmalarda da dikkate alınacağı, ayrıca raporda belirtildiği şekilde performans programının stratejik planı yönlendirmediği” hususları ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Raporda belirtildiği şekilde performans programının stratejik planı yönlendirmediği hususu ifade edilmiş ise de, bu iki birim arasında eşgüdüm ve iletişimi sağlayacak gerekli önlemlerin alınmasının doğru olacağı düşünülmekte olup, konu 2015 mali yıl performans denetiminde izlenecektir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 7: TEYDEB Başkanlığı Veri Kayıt Sisteminde Verilerin İşlenme Sürecine İlişkin Yazılı Bir Prosedür Oluşturulmamıştır

Verilerin işlenmesinde yazılı bir prosedür olmaması; verilerin işlenmesi sürecinde yetkili kişilerde görev değişikliği olması durumunda veri kayıt sisteminin doğru bir şekilde kullanılması, rapor verilerine ulaşabilmesi ve raporlanma aşamasında hatalı sonuçlara ulaşılmasına sebebiyet verebilmektedir. Ayrıca göstergelerin hangi proje programları kullanılarak veri kayıt sistemine girişinin yapılacağı da net bir şekilde belirlenmemiştir.

Her rapor dönemi performans hedeflerinin sonuç raporlarına ulaşmak için aynı kişilere ihtiyaç duyulması, veri kayıt sistemine giriş hususunda bir düzenleme yapılmaması veri kayıt sisteminin güvenilirliğini etkileyen bir risktir.

Bu konunun ivedilikle hazırlanan bir düzenleme ile tamamlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Performans hedeflerinin sonuç raporuna ulaşmak için kişilerden bağımsız bir veri sistemi kullanıldığı ve bu bulgunun geçerli olmadığı değerlendirildiği, ancak, sorgu sayfaları ile ilişkilendirilerek tanımlanan yetki ve roller, prosedür işlevi görmekle birlikte, TÜBİTAK bünyesinde bilişim uygulamaları ile gerçekleştirilen veri sorgulama süreçlerinde, sistem üzerinde her bir uygulamaya özel, denetim raporundaki görüşler doğrultusunda verilerin işlenme sürecine ilişkin yazılı bir prosedür hazırlığının gündeme alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Konu 2015 mali yıl performans denetiminde izlenecektir.

BULGU 8: TÜBİTAK 2013 -2017 Yılı Stratejik Planı ve Faaliyet Raporlarını Oluşturmasını Sağlayan Verilerin Değerlendirilmesinde Güvenilirliğe Yönelik Riskler Tespit Edilmiştir

Güvenilirlik, veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuluyor olması anlamına gelmektedir. Verilerin raporlama aşamasında karmaşıklıklarla karşılaştığında yetkili kişilerin sisteme dışardan müdahale ettikleri, hatta bazı göstergelerin veri kayıt sistemi ile bağlantısız olarak oluşturulduğu görülmüştür.

Veriler her ne kadar sorumlu ve yetkili kişiler tarafından hazırlanıyor olsa da sistemin dışarıdan müdahaleye açık olması, yanlış ölçüm ve raporlamalara sebebiyet verebilmektedir. Örneğin "Girişim Sermayesi Desteğine Yapılan Başvuru Sayısı" başlıklı performans göstergesi veri kayıt sisteminde, üretilen bir veri olmadığı halde bu gösterge ile ilgili sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Veri kayıt sisteminin performans göstergeleri için rapor üretmekte yetersiz kaldığı kurum içi değerlendirmelerde mevcuttur.

Veri toplamının karmaşıklığı; birden fazla veri akışının kullanılması ve veri akışlarını birleştirmek için uygun olmayan yöntemlerin seçilmesi verilerin güvenilirliği etkilemekte, verilerin işlenmesi sırasında karmaşaya sebep olmakta ve hata riskini yükseltmektedir.

Gösterge sonuçlarına ulaşmak için, yazılımda kayıtlı verilerin analiz dışında bırakılması ve/veya yazılımda kayıtlı olmayan verilerin analize dahil edilmesi çıkan sonuçlarda ve sonuçlarla ilgili yapılacak değerlendirmelerde hataya neden olabilmektedir. TÜBİTAK faaliyet raporları hazırlanırken raporlamaların, birden fazla program ile takip edilmesi ve performans göstergesinin açık ve net bir şekilde belirlenmemesi, ilgisiz alan verilerinin kullanılması ve ilgili alan verilerinin de kullanılmaması faaliyet raporu sonuçlarının hatalı olmasına yol açabilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 2014 yılında, 2013 yılı çağrısı kapsamında desteklenmesi uygun görülen fon yöneticilerinin yeterli fon toplama olasılığını düşürebileceği nedeniyle yeni bir çağrıya çıkılmadığı, bu nedenle de TÜBİTAK 2014 Faaliyet Raporu'nda göstergeye ilişkin "Performans ölçütü kapsamında gerçekleşme sağlanamadığı, "Girişim Sermayesi

Desteğine Yapılan Başvuru Sayısı" göstergesine ilişkin sonucun sıfır olarak belirtildiği, 2013 yılı çağrısı kapsamında desteklenmesi uygun bulunan fon yöneticilerinin fon toplama sürelerinin tamamlanmasından sonra yeni bir çağrıya çıkılmasının planlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Birimlerde performans göstergelerinin, ilgili Veri Yönetim Sistemlerinden (MKYS, PRODİS, BAYS vb.) raporlama araçları ile (Örneğin İş Zekası, Discovery vb.) alınan verilerin, Excel yardımıyla düzenlenerek performans gösterge değerlerinin ilgili birim yönetimine iletildiği bildirilmişse de raporlama aşamasında Excel gibi müdahaleye olanak verebilecek programların kullanılmasının uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, veri girişlerine yönelik Bilişim Müdürlüğü tarafından koordine edilen veri kayıt sistemindeki risklere ilişkin olarak yeni sistem çalışmaları sürdürüldüğü bildirilmiş olup, söz konusu hususlar 2015 mali yıl performans denetiminde izlenecektir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>